

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA THƯ VIỆN – THÔNG TIN**

**BỘ MÁY TRA CỨU TIN TẠI TRUNG TÂM THÔNG TIN
THƯ VIỆN TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI**

Giảng viên hướng dẫn : **ThS.Kiều Kim Ánh**

Sinh viên thực hiện : **Lại Thu Trang**

Lớp : **Thông tin 1**

Hà Nội, 2015

LỜI CẢM ƠN

Với lòng biết ơn sâu sắc nhất em xin gửi lời cảm ơn tới Ban Chủ nhiệm, các thầy giáo cô giáo của Khoa Thư viện – Thông tin Trường Đại học Văn hoá Hà Nội đã chỉ bảo, cung cấp cho em những kiến thức vô cùng bổ ích trong bốn năm học tập tại trường.

Đặc biệt, em xin gửi được gửi lời cảm ơn chân thành nhất tới Thạc sỹ Kiều Kim Ánh – giảng viên Khoa Thư viện – Thông tin Trường Đại học Văn hoá Hà Nội, người đã trực tiếp hướng dẫn và cho em những ý kiến đóng góp vô cùng quý báu để giúp em hoàn thành tốt nhất bài khoá luận này.

Tuy nhiên, dù đã cố gắng rất nhiều nhưng do trình độ còn hạn chế nên bài khoá luận của em không thể tránh khỏi những thiếu sót. Em rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của các thầy cô giáo, các cô chú, anh chị, bạn bè và của mọi người để bài khoá luận được hoàn thiện hơn.

Em xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, ngày 10 tháng 5 năm 2015

Sinh viên thực hiện

Lại Thu Trang

MỤC LỤC

Trang

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

MỞ ĐẦU	1
1. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI	1
2. MỤC ĐÍCH VÀ NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU	2
3. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHẠM VI NGHIÊN CỨU	2
4. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	3
5. Ý NGHĨA LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN	3
6. BỐ CỤC CỦA BÀI KHÓA LUẬN	3
Chương 1: BỘ MÁY TRA CỨU TIN VỚI TRUNG TÂM THÔNG TIN – THƯ VIỆN TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI	4
1.1. Hoạt động thông tin – thư viện tại Trung tâm Thông tin – Thư viện Trường Đại học Sư phạm Hà Nội	4
1.1.1. Chức năng, nhiệm vụ, cơ cấu tổ chức của Trung tâm	4
1.1.2. Đặc điểm người dùng tin và nhu cầu tin	8
1.1.3. Đặc điểm vốn tài liệu, cơ sở vật chất và trang thiết bị	10
1.2. Khái quát chung về bộ máy tra cứu tin	13
1.2.1. Khái niệm	13
1.2.2. Thành phần cấu tạo	13
1.2.3. Các tiêu chí đánh giá chất lượng	15
1.3. Vai trò của bộ máy tra cứu tin đối với hoạt động thông tin – thư viện tại Trung tâm Thông tin – Thư viện Trường Đại học Sư phạm Hà Nội	17

Chương 2: THỰC TRẠNG BỘ MÁY TRA CỨU TIN CỦA TRUNG TÂM THÔNG TIN – THƯ VIỆN TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI.....	20
2.1. Bộ máy tra cứu tin truyền thống	20
2.1.1. Hệ thống mục lục.....	20
2.1.2. Kho tài liệu tra cứu.....	31
2.2. Bộ máy tra cứu tin hiện đại.....	37
2.2.1. Cơ sở hạ tầng	38
2.2.2. Cơ sở dữ liệu	46
Chương 3: MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỘ MÁY TRA CỨU TIN TẠI TRUNG TÂM THÔNG TIN - THƯ VIỆN.....	52
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI.....	52
3.1. Nhận xét	52
3.1.1. Ưu điểm.....	52
3.1.2. Nhược điểm.....	53
3.2. Giải pháp nhằm nâng cao chất lượng bộ máy tra cứu tin tại Trung tâm Thông tin – Thư viện Trường Đại học Sư phạm Hà Nội.....	54
3.2.1. Củng cố bộ máy tra cứu tin truyền thống	54
3.2.2. Hoàn thiện bộ máy tra cứu tin hiện đại.....	56
3.2.3. Nâng cao trình độ cán bộ thông tin	57
3.2.4. Đào tạo, hướng dẫn người dùng tin.....	58
KẾT LUẬN	62
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	63
PHỤ LỤC	

MỞ ĐẦU

1. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI

Thế kỷ XXI đánh dấu một sự chuyển mình của thế giới, từ kỉ nguyên công nghiệp sang kỉ nguyên thông tin và phát triển nền kinh tế tri thức. Thông tin ngày càng có một vai trò vô cùng quan trọng với xã hội nói chung và cá nhân con người nói riêng. Việc đảm bảo thông tin đầy đủ, phù hợp, kịp thời và hiệu quả trở thành một trong những nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của mỗi thư viện và cơ quan thông tin. Do vậy, vấn đề quan trọng được đặt ra đối với mỗi thư viện và cơ quan thông tin là phải tổ chức được những phương tiện tra cứu thông tin có hiệu quả giúp cho việc khai thác thông tin, tra tìm tài liệu của NDT được tiến hành một cách nhanh chóng, dễ dàng và có tiện lợi nhất. Bộ máy tra cứu tin của thư viện là phương tiện chủ yếu phổ biến thông tin, là cầu nối để bạn đọc tiếp cận tới nguồn thông tin có trong thư viện.

Trước những cơ hội và thách thức đó TT TTTV Trường ĐHSPHN đã xác định cho mình những bước đi đúng đắn và không ngừng nâng cao, hoàn thiện đổi mới cách tổ chức hợp lý nhằm đáp ứng nhanh chóng, kịp thời và đầy đủ nhu cầu tin của bạn đọc.

Trường ĐHSPHN là trường trọng điểm, đầu ngành trong hệ thống các trường sư phạm, là Trung tâm lớn về đào tạo giáo viên và nghiên cứu khoa học, nơi đã tạo nên nhiều nhân tài, nhiều nhà khoa học ưu tú và danh tiếng cho đất nước. TT TT - TV Trường ĐHSPHN hiện nay đang trong quá trình hiện đại hóa để phục vụ tốt hơn nhu cầu thông tin của NDT và hỗ trợ đắc lực cho công tác giảng dạy, nghiên cứu khoa học và học tập tại trường. Để đáp ứng tốt hơn việc khai thác thông tin tư liệu của bạn đọc thì một trong những vấn đề quan trọng cần quan tâm trong hoạt động thông tin thư viện là hoạt

động tra cứu, được thể hiện rõ nét qua bộ máy tra cứu tin. Bộ máy tra cứu tin giữ vai trò đặc biệt quan trọng, là cầu nối giữa bạn đọc và nguồn tin, là công cụ phục vụ đắc lực cho cán bộ thư viện và bạn đọc. Hiện nay, bộ máy tra cứu tin của TT TT - TV Trường ĐHSPHN đã phần nào đáp ứng được các yêu cầu tra cứu tin, hỗ trợ cho NDT tiếp cận nhanh tới nguồn tin, góp phần thúc đẩy công tác nghiên cứu khoa học, học tập của cán bộ trong trường. Tuy nhiên bộ máy tra cứu tin của TT TT - TV Trường ĐHSPHN còn gặp một số hạn chế vì vậy tôi chọn đề tài “*Bộ máy tra cứu tin tại Trung tâm Thông tin – Thư viện Trường Đại học Sư phạm Hà Nội*” làm đề tài nghiên cứu khóa luận của mình.

2. MỤC ĐÍCH VÀ NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU

2.1. Mục đích nghiên cứu

Tác giả bài khóa luận tiến hành việc khảo sát và đánh giá thực trạng bộ máy tra cứu tin tại TT TT – TV Trường ĐHSPHN, từ đó đưa ra những giải pháp, kiến nghị nhằm hoàn thiện bộ máy tra cứu tin của TT TT - TV Trường ĐHSPHN.

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Đề tài tập trung nghiên cứu các vấn đề:

- Nghiên cứu những vấn đề lý luận chung về bộ máy tra cứu tin.
- Tìm hiểu và đánh giá thực trạng việc xây dựng và sử dụng bộ máy tra cứu tin tại TT TT - TV Trường ĐHSPHN.
- Đề xuất những giải pháp thích hợp nhằm hoàn thiện bộ máy tra cứu tin tại TT TT - TV Trường ĐHSPHN.

3. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHẠM VI NGHIÊN CỨU

- Đối tượng nghiên cứu: Bộ máy tra cứu tin của TT TT - TV Trường ĐHSPHN.

- Phạm vi nghiên cứu: Tổ chức bộ máy tra cứu tin của TT TT - TV Trường ĐHSPHN trong thời điểm hiện nay.

4. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Đề tài sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau:

- Nghiên cứu tài liệu có liên quan đến đề tài.
- Quan sát, khảo sát thực tế, phỏng vấn.
- Phân tích và tổng hợp.
- Phân tích thống kê.
- Điều tra bằng bảng hỏi.

5. Ý NGHĨA LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN

- Khóa luận đã góp phần làm rõ khái niệm, khẳng định vai trò của bộ máy tra cứu tin và việc đáp ứng nhu cầu của NDT trong giảng dạy, học tập và nghiên cứu khoa học tại Trường ĐHSPHN.
- Bài khóa luận đưa ra những giải pháp cụ thể, phù hợp và khả thi cho việc hoàn thiện bộ máy tra cứu tin tại Trung tâm, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo và nghiên cứu khoa học ở Trường ĐHSPHN.

6. BỐ CỤC CỦA BÀI KHÓA LUẬN

Ngoài phần Mở đầu (03trang), Kết luận (01 trang), Tài liệu tham khảo và Phụ lục (09trang), nội dung chính của khóa luận được chia làm 03 chương:

Chương 1: Bộ máy tra cứu tin với Trung tâm Thông tin - Thư viện Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

Chương 2: Thực trạng bộ máy tra cứu tin của Trung tâm Thông tin - Thư viện Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

Chương 3: Một số giải pháp nâng cao chất lượng bộ máy tra cứu tin tại Trung tâm Thông tin - Thư viện Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đỗ Thuỳ Dương (2010), *Khảo sát phân hệ biên mục và tra cứu tại Trung tâm thông tin - Thư viện trường Đại học Sư phạm Hà Nội*, Khoa luận tốt nghiệp, Trường Đại học Văn hoá Hà Nội.
2. Phùng Bích Hảo (2009), *Bộ máy tra cứu tin hiện đại tại viện Nghiên cứu Châu Âu: thực trạng và giải pháp*, Luận văn thạc sỹ khoa học Thư viện, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội
3. <http://lib.hnue.edu.vn/>.
4. http://vi.wikipedia.org/wiki/B%C3%A1ch_khoa_to%C3%A0n_th%C6%B0
5. http://vi.wikipedia.org/wiki/T%E1%BB%AB_%C4%91i%E1%BB%83n
6. Nguyễn Đăng Khá (2014), *Bộ máy tra cứu tin hiện đại của thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội*, Khoa luận tốt nghiệp, Trường Đại học Văn hoá Hà Nội.
7. Võ Thị Hồng Khuyên (2011), *Bộ máy tra cứu của Thư viện Học viện Hậu cần thực trạng và giải pháp*, Khoa luận tốt nghiệp, Trường Đại học Văn hoá Hà Nội.
8. Đức Lương, Khánh Linh (2011), “Đẩy mạnh hợp tác giữa các thư viện đại học ở Việt Nam – Giải pháp nâng cao chất lượng dịch vụ thư viện”, Tạp chí Thư viện Việt Nam, số 5(31), trang 22-25.
9. Đoàn Phan Tân (2006), *Thông tin học*, Nxb.ĐHQG, Hà Nội.
10. Nguyễn Văn Thiên (2014), *Tổ chức thông tin trong bộ máy tra cứu*, Chương trình môn học bài giảng, lưu tại thư viện Đại học Văn hóa Hà Nội.
11. Thông tư Số: 18/2014/TT-BVHTTDL quy định về hoạt động chuyên môn, nghiệp vụ của thư viện.

12. Võ Thị Hải Vân (2013), *Sử dụng phần mềm Libol 5.5 trong phục vụ tại Trung tâm Thông tin - Thư viện trường Đại học Sư phạm Hà Nội*, Luận văn thạc sỹ khoa học Thư viện, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội.

13. Hoàng Hải Yến, *Báo cáo chuyên đề Giới thiệu thư viện Đại học Sư phạm Hà Nội*, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội.